

Rol gemeenteraad in het kader van de samenwerkingschool Yn de mande

Nadat de stichting samenwerkingschool is opgericht en de vereniging VPCO Schiermonnikoog de instandhouding van Yn de mande aan die stichting bij notariële akte heeft overgedragen, functioneert die stichting als volwaardig schoolbestuur. Dat betekent:

- Het bestuur van de stichting oefent alle taken en bevoegdheden uit, die de onderwijswetgever aan een schoolbestuur in het primair onderwijs in Nederland heeft opgedragen c.q. toegekend.
- De stichting ontvangt rechtstreeks van het Rijk de subsidie waarmee de stichting de school in stand dient te houden (personele bekostiging en bekostiging materiële instandhouding).

De rol van het gemeentebestuur van Schiermonnikoog ten opzichte van de stichting samenwerkingschool is tweeledig:

1) Uitvoeren onderwijstaken lokale overheid

Het betreft de taken die de wetgever aan een gemeente heeft opgedragen op het terrein van het onderwijs ten behoeve van het openbaar én bijzonder onderwijs dat in de gemeente gevestigd is. Bijvoorbeeld: regeling onderwijshuisvesting, onderwijsachterstandenbeleid (artikel 165 WPO e.v.), uitvoering Leerplichtwet.

2) Optreden als extern toezichthouder samenwerkingschool

De wetgever heeft in artikel 17d WPO bepaald dat de gemeenteraad toezicht houdt op de identiteit, voor zover het betreft het openbaar onderwijs in de samenwerkingschool. Diezelfde taak heeft de wetgever opgedragen aan de rechtspersoon, die de bijzondere school heeft overgedragen. Derhalve heeft de vereniging VPCO de taak toezicht uit te oefenen op de identiteit, voor zover het betreft het protestants christelijk onderwijs in de samenwerkingschool.

Toezichthoudende taken

De wetgever heeft de onderstaande taken en bevoegdheden voor de twee externe toezichthouders (=gemeenteraad en rechtspersoon (VPCO)) geformuleerd:

Benoeming bestuursleden

Het bestuur van de stichting samenwerkingschool wordt benoemd door de gemeenteraad en rechtspersoon. Dit kan men naar eigen inzicht uitwerken in de statuten. Bijvoorbeeld: beide benoemen alle leden of gemeenteraad en rechtspersoon benoemen ieder een deel van de leden, waarbij men zelf kan kiezen voor een te hanteren verdeelsleutel (ieder de helft of iedere andere breuk).

Belangrijke voorwaarde is wel dat de wet verbiedt dat bestuursleden van de stichting samenwerkingschool geen deel mogen uitmaken van het gemeentebestuur of van de rechtspersoon.

De statuten moeten voorts bepalingen bevatten over de herbenoeming, schorsing en ontslag van de bestuursleden van de stichting. Dit kan naar eigen inzicht in de statuten geregeld worden.

Instemmingsrecht

Voor een aantal te nemen besluiten heeft het bestuur van de stichting samenwerkingschool de instemming nodig van zowel de gemeenteraad als de rechtspersoon. Het betreft de volgende beslissingen:

- Opheffing van de samenwerkingschool;
- Bestuurlijke overdracht van de samenwerkingschool aan een andere rechtspersoon;
- Fusie van de samenwerkingschool;
- Wijziging van de statuten van de stichting samenwerkingschool.

Het staat betrokken partijen vrij om in de statuten dit aantal besluiten dat onder het instemmingsrecht valt, uit te breiden. Zo is in de statuten opgenomen dat ook het besluit tot ontbinding van de stichting samenwerkingschool ook de instemming behoeft van de gemeenteraad en de rechtspersoon.

Verantwoording

De wet schrijft voor dat het bestuur van de stichting samenwerkingschool jaarlijks verslag uitbrengt aan de gemeenteraad. In dat verslag dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan het beleid ten aanzien van het openbaar onderwijs in de samenwerkingschool. De gemeenteraad bepaalt zelf hoe zij dit jaarverslag behandelt. Zo kan de inhoud voor de gemeenteraad aanleiding vormen om overleg te voeren met het bestuur van de stichting samenwerkingschool.

In de statuten is een vergelijkbare bepaling opgenomen betreffende het doen van verslag aan de rechtspersoon.

Los van dit jaarverslag kunnen het bestuur van de stichting enerzijds en de gemeenteraad en de rechtspersoon anderzijds afspraken maken over het voeren van periodiek overleg, waardoor de externe toezichthouders op de hoogte blijven van het reilen en zeilen van de samenwerkingschool.

Treffen van maatregelen

In het geval van ernstige taakverwaarlozing of functioneren in strijd met de wet kan de gemeenteraad, voor zover het gaat om het openbaar onderwijs binnen de

samenwerkingsschool, maatregelen treffen die het nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen, voor zover het gaat om het openbaar onderwijs.

Een zelfde bevoegdheid heeft de wetgever toegekend aan de rechtspersoon voor zover het gaat om het protestants christelijk onderwijs binnen de samenwerkingsschool.

De wetgever heeft het begrip “maatregelen” niet concreet ingevuld. Het is aan de extern toezichthouders dat zelf te bepalen afhankelijk van de aard en omvang van de geconstateerde taakverwaarlozing c.q. handeling in strijd met de wet. Het kan zijn dat het bestuur van de stichting samenwerkingsschool een genomen maatregel betwist (gebaseerd op onjuiste feiten en gegevens, maatregel is disproportioneel etc.). In dat voorkomende geval kan het bestuur de maatregel desgewenst door de rechter laten toetsen.

Geschillenregeling

Omdat er per definitie twee externe toezichthouders zijn, kunnen tussen beide toezichthouders meningsverschillen ontstaan over het uitoefenen van het toezicht en de interpretatie van de statuten. Met het oog daarop schrijft de wet een geschillenregeling voor. Die is in de statuten uitgewerkt.

Gemeenteraad of college van B&W?

In de wet is de uitvoering van de toezichthoudende taken en bevoegdheden met betrekking tot de samenwerkingsschool opgedragen aan de gemeenteraad. De vraag kan gesteld worden in hoeverre de gemeenteraad – op grond van zijn recht in de Gemeentewet om bevoegdheden te delegeren aan het college van B&W – de bevoegdheid heeft de rol als extern toezichthouder over te laten aan het college van B&W. Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel samenwerkingsschool is dit aan de orde geweest. De regering heeft desgevraagd aangegeven, dat een dergelijke delegatie aan het college van B&W niet is toe gestaan. De “aard van de aangelegenheid” (zoals de Gemeentewet dat formuleert) verzet zich tegen een dergelijke delegatie. Derhalve dient de gemeenteraad zelf de toezichthoudende taken en bevoegdheden uit te oefenen.

26 april 2012

Leeuwendaal VOS/ABB

Klaas te Bos

Rol van het college van B&W m.b.t. tot de(op te richten) Stichting

Formeel heeft het college van B&W op grond van de statuten een taak/bevoegdheid als het gaat om het doen van een voordracht voor de “openbare” leden.

Formeel (cfm statuten) draagt het college van B&W twee bestuursleden ter benoeming voor aan de gemeenteraad. Materieel wordt de voordracht als het ware voorbereid door de benoemingsadviescommissie, zoals jullie die nu voor ogen staat. Is deze commissie klaar met

haar werkzaamheden dan stuurt zij de twee namen van de beoogde “openbare bestuursleden” aan het college van B&W. Het college toetst het werk van de commissie heel marginaal en besluit de voordracht van de commissie over te nemen, waarmee die voordracht dan de formele status krijgt van de voordracht van het college aan de gemeenteraad.

De andere taken/bevoegdheden als extern toezichthouder heeft de wetgever aan de gemeenteraad opgedragen. Of bij de uitvoering van de taken/bevoegdheden het college nog een rol speelt, kan afhangen van de bestuurscultuur van de gemeente. In het kader van de zogenoemde dualisering zijn daar in gemeenten dikwijls afspraken over gemaakt.

Stel de gemeenteraad van S. moet instemming geven voor de fusie van de samenwerkingschool (een van die wettelijke taken). Regelt de gemeenteraad dat zelf of speelt in de voorbereiding van dat raadsbesluit het college van B&W nog een bepaalde rol? Dat hangt in sterke mate af van de bestuurscultuur van de gemeente

In de toekomst – als er geen “openbare bestuursleden” meer in de de VPCO Schiermonnikoog zitten - zou je kunnen afspreken, dat een wethouder plaats neemt in de benoemingsadviescommissie, waardoor en waarmee dan een snelle link met het college tot stand is gebracht.

Ik zou dit zo met het college afspreken,

Groet, Klaas